

Як свідчать дані, модель *ARIMA* (1, 1, 1) з імовірністю 0,95 адекватна реальному процесу формування споживчих настроїв, а отже, може слугувати базою для визначення нових, прогнозних значень ряду та їхніх довірчих меж. У 4-му кварталі 2019 р. очікується стабільний, наблизений до відмітки 100, рівень споживацької активності зі стандартною похибкою прогнозу в межах 4,5–6,0%.

У рамках опитувань споживачів вимірюється не лише індекс споживчих настроїв. Гнучкі модулі методології дослідження споживчих настроїв уможливають визначення індексу очікувань щодо динаміки безробіття, індексів інфляційних та девальваційних очікувань [2]. Достовірність і обґрунтованість споживчих очікувань залежить від обізнаності населення стосовно економічних процесів та можливості доступу до необхідної належної якості статистичної інформації.

Список використаних джерел

1. GfK Ukraine. «Growth from Knowledge». Press releases. URL: <https://www.gfk.com/uk-ua/>
2. Info Sapiens. URL: <https://sapiens.com.ua/ua/publication-single-page?id=93>
3. Тараненко І. В., Шевченко В. М., Селезньова О. Ю. Динаміка індексу споживчих настроїв населення в контексті економічного зростання країн // Академічний огляд. 2018. № 1 (48). С. 54–65.

МОЖЛИВОСТІ, ПРОБЛЕМИ ТА РИЗИКИ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Ілліков Довлетмират,

аспірант,

Національна академія статистики, обліку та аудиту

Цифрова економіка – це інноваційна динамічна економіка, що базується на активному впровадженні інновацій та інформаційно-комунікаційних технологій в усі види економічної діяльності та сфери життєдіяльності суспільства [1]. Унаслідок впровадження цифрової економіки спостерігаються глобальні зміни у суспільстві [2]:

1) перехід від взаємодоповнюваності (комплементарності) до взаємозамінності (субститутності) матеріально-енергетичних ресурсів інформаційно-інтелектуальними ресурсами;

2) переоцінка ресурсів – більшу частину доданої вартості товару або послуги генерується за рахунок інформаційно-інтелектуальних ресурсів (товари розумнішають на очах – smart-ефект);

3) зрушення відносин власності від володіння до розпорядження і користування;

4) зміна в системах управління:

- структури – від ієрархічної до мережевої;

- принципу – від кібернетичного до синергетичного;
- обліку – від бухгалтерського до блокчейну;
- працівника – від професії до компетенцій.

На сьогодні можна виділити ряд країн з найбільш розвинутими цифровими економіками: Норвегія, Швеція, Швейцарія, США, Велика Британія, Данія, Фінляндія, Нідерланди, Сінгапур, Південна Корея та Гонконг [4]. Як показує досвід розвинених країн, цифрова економіка дозволяє досягти: 1) ефективності та конкурентоспроможності окремих компаній; 2) підвищення продуктивності праці та капіталізації; 3) економії часу; 4) формування нових ринків; 5) ефективності утилізації ресурсів (активів, капіталу, компетенцій); 6) якості товарів та послуг; 7) автоматизації виробництва; 8) підвищення швидкості збирання, зберігання та обробки даних; 9) поліпшення якості життя тощо.

Однак поряд із позитивними тенденціями і проявами проявляються певні негативні наслідки. Серед ризиків, пов'язаних з розвитком цифрової економіки зазначимо такі:

- загроза «цифровому суверенітету» країни, перегляд ролі держави в транскордонному світі цифрової економіки;
- ризик кіберзагроз, пов'язаний із захистом персональних даних;
- порушення приватного життя через потенційне спостереження за людьми;
- загроза повноцінної «крадіжки особистості», тобто повноцінних цивільних і споживчих неправомірних дій та дій від імені іншої людини;
- зниження рівня безпеки персональних даних;
- ризики штучного інтелекту, який при хакерських атаках легко доводить, що «він не робот», дозволяючи проводити різні несанкціоновані транзакції від імені суб'єкта господарювання;
- «цифровий розрив» унаслідок цифрової нерівності використання сучасних цифрових технологій;
- підвищення рівня складності бізнес-моделей і схем взаємодії;
- різке посилення конкурентної боротьби в усіх сферах економіки;
- серйозні зміни в моделях поведінки виробників і споживачів;
- необхідність перегляду адміністративного та податкового кодексів.

Незважаючи на виявлені ризики, сьогодні цифрова економіка є ефективною основою розвитку системи державного управління, економіки, соціальної сфери і всього суспільства. Щоб зменшити зазначені ризики, необхідно вчасно їх виявляти та проводити кількісне оцінювання під час проектування будь-яких цифрових систем. Україна також йде шляхом цифрової економіки та цифрового суспільства. Проте слід визнати, що в нашій країні, на жаль, наразі не склалися всі необхідні умови для стихійного формування зрілої цифрової економіки за прийнятний період часу. Розвиток цифрової економіки в Україні стикається з великими труднощами. Серед них: відсутність законодавчої та нормативно-правової бази; низька включеність державних установ щодо реалізації концепції розвитку цифрової економіки та суспільства; відсутність інституційної інфраструктури; значний

розрив у рівні розвитку технологій у різних галузях економіки (цифрова нерівність); незрілий ринок інвестиційного капіталу; недостатня інформаційна безпека держави, бізнесу та громадян; наслідки структурних змін внутрішнього і зовнішнього ринків праці; нестача фахівців унаслідок застарілої системи освіти, методик викладання, відсутність фокусу на stem-освіту, soft skills та підприємницькі навички; недосконалі моделі трансферу технологій та закріплення знань та умінь; низький рівень автоматизації та цифровізації державних послуг [3].

Саме тому ключовим драйвером щодо стимулювання і направлення розвитку цифрової економіки в Україні повинна стати держава.

Список використаних джерел

1. Карчева Г. Т., Огородня Д. В., Опенько В. А. Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки // Фінансовий простір. 2017. № 3. С. 13–21.

2. Ковальчук К. Ф., Бандоріна Л. М., Удачина К. О. Цифрова економіка – економіка XXI століття // Цифрова економіка: мат Нац. наук.-метод. конф. (4–5 жовт. 2018 р., м. Київ) / МОНУкраїни, ДВНЗ КНЕУ імені Вадима Гетьмана. Київ: КНЕУ, 2018. С. 185–188.

3. Україна 2030E – країна з розвинутою цифровою економікою. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>

4. Что такое цифровая экономика / Финграмота. URL: <https://ru.crypto-news.io/news/chto-takoe-cifrovajaekonomika.html>

СТАТИСТИКА ПРИРОДНОГО КАПІТАЛУ: ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ДАНИХ В УКРАЇНІ

Кобилінська Тетяна Василівна,

доктор економічних наук,
професор кафедри економічної безпеки,
публічного управління та адміністрування,
ДУ «Житомирська політехніка»;

Мотузка Олена Миколаївна,

кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності,

Національна академія статистики, обліку та аудиту

Дослідження присвячено проблемам трансформації статистичних даних щодо навколишнього природного середовища (природного капіталу) в розвиток цифрових трендів. Цифрові тренди (тенденції) – це напрями розвитку цифрових технологій. Аналіз цифрових трендів дає змогу прогнозувати розвиток конкретного економічного, технологічного та екологічного явища в майбутньому.